

INDIVIDUĀLI PLĀNOJAMAS
TERITORIJAS

ZIEMASSVĒTKU KAUJU VIETAS

INDIVIDUĀLAIS MEŽA
APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS

2023.–2032. gadam
LVM Zemgales reģions

“Ziemassvētku kauju vietas” individuālais meža apsaimniekošanas plāns 2023.–2032. gadam ir neatņemama LVM meža apsaimniekošanas plāna sastāvdaļa, tomēr, ņemot vērā intensīvo apmeklētāju plūsmu un regulāru pasākumu norisi šajā teritorijā un lai līdzsvarotu dažādās intereses, tiek izstrādāts individuāls apsaimniekošanas plāns. Visos pārējos gadījumos apsaimniekošanas darbības tiek veiktas atbilstoši LVM meža apsaimniekošanas plāna nosacījumiem.

LATVIJAS VALSTS MEŽI

KOKSNE • STĀDI • ATPŪTA

SATURS

Terminu skaidrojums	3
1. Priekšvārds	4
2. Meža masīva raksturojums	5
2.1. Ģeoloģiski, ainaviski un rekreācijai nozīmīgi objekti	5
2.2. Ziemassvētku kauju vietu nozīme	5
2.3. Informācija par mežu	6
2.4. Dabas vērtības	12
2.5. Zinātniskie objekti	13
2.6. Veiktie apsaimniekošanas pasākumi “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā 2018.–2022. gadā	13
3. Iepriekšējā meža apsaimniekošanas plāna nosacījumu 2018.–2022. gadam izvērtējums	14
4. Mežaudzes apsaimniekošanas mērķi	16
5. Tūrisma un rekreācijas resursi	17
6. Meža apsaimniekošanas plāna nosacījumi un plānotās darbības 2023.–2032. gadam	19
6.1. Nosacījumi tūrisma un rekreācijas resursu uzturēšanai, attīstīšanai un sociālā atbildība	19
6.2. Nosacījumi meža atjaunošanai un kopšanai	20
6.3. Nosacījumi cirsmu izvietošanai un gatavošanai	21
6.4. Nosacījumi meža infrastruktūras darbu plānošanai	22
6.5. Nosacījumi ciršu apjomiem	23
6.6. Nosacījumi pasākumu organizēšanai un saskaņošanai	24
6.6.1. Nosacījumi un kārtība interešu grupu rīkoti pasākumiem “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā	25
7. Kontrole un monitorings	26
8. Sabiedrības līdzdalības pasākumi	27
9. Plāna aktualizācijas kārtība un komunikācija ar interešu grupām	28
1. Pielikums. Teritorijas sadalījums publisku pasākumu rīkošanai	29

TERMINU SKAIDROJUMS

Atjaunošanas cirte

Cirtes veids mežaudzes nociršanai vienā paņēmienā vai vairākos paņēmienuos pēc galvenās cirtes vecuma vai galvenās cirtes caurmēra sasniegšanas (atbilstoši Meža likuma definīcijai – galvenā cirte).

Meža infrastruktūra

Meža autoceļi, meža meliorācijas sistēmas un inženiertehniskās būves.

Nosacījums

Prasība, kura jāņem vērā veicot meža apsaimniekošanu.

Pakāpeniskās atjaunošanas cirte

Galvenās cirtes izpildes veids. Ar šo cirti gada laikā no tās uzsākšanas mežaudzes šķērslaukums netiek samazināts tiktāl, ka tas kļūst mazāks par kritisko šķērslaukumu (atbilstoši Meža likuma definīcijai – izlases cirte).

Publiskais pasākums

Fiziskās vai juridiskās personas plānots un organizēts sabiedrībai pieejams svētku, piemiņas, izklaides, sporta vai atpūtas pasākums publiskā vietā neatkarīgi no īpašuma piederības.

Publiska vieta

Jebkura vieta, kura neatkarīgi no tās faktiskās izmantošanas vai īpašuma formas kalpo sabiedrības kopējo vajadzību un interešu nodrošināšanai. Valsts mežu teritorija ir uzskatāma par publisku vietu.

Rekreācija

Indivīda fizisko, garīgo un emocionālo spēju atjaunošana brīvajā laikā, sabiedriski atzītas un organizētas darbības. Rekreācijas galvenās funkcijas ir dziednieciskā (cilvēka veselības atjaunošana), izglītojošā (garīgā potenciāla attīstība) un sporta funkcija (fizisko spēju attīstība).

Rekreācijas infrastruktūra

Mākslīgi veidots objekts: skatu tornis, skatu platforma, lapene, laipa, kāpnes, tiltiņš, galds, sols, autostāvvietas, ugunsgrābekļa vieta u. c.

Saglabāšana

Saglabājamā objekta (vides, kultūrvēsturiskā) prasībām atbilstošas apsaimniekošanas darbības, kas tiek veiktas poligonā vai teritorijā, kur saglabājams objekts ir konstatēts.

Tūrisma atpūtas vieta

Vieta ar atpūtai brīvā dabā izveidotu rekreācijas infrastruktūru. Atpūtas vietā var atrasties viens vai vairāki elementi.

Vecākās audzes

Audzis, kuras vecākas par 71 gadu (priede) vai 61 gadu (egle, bērzs u. c. sugas).

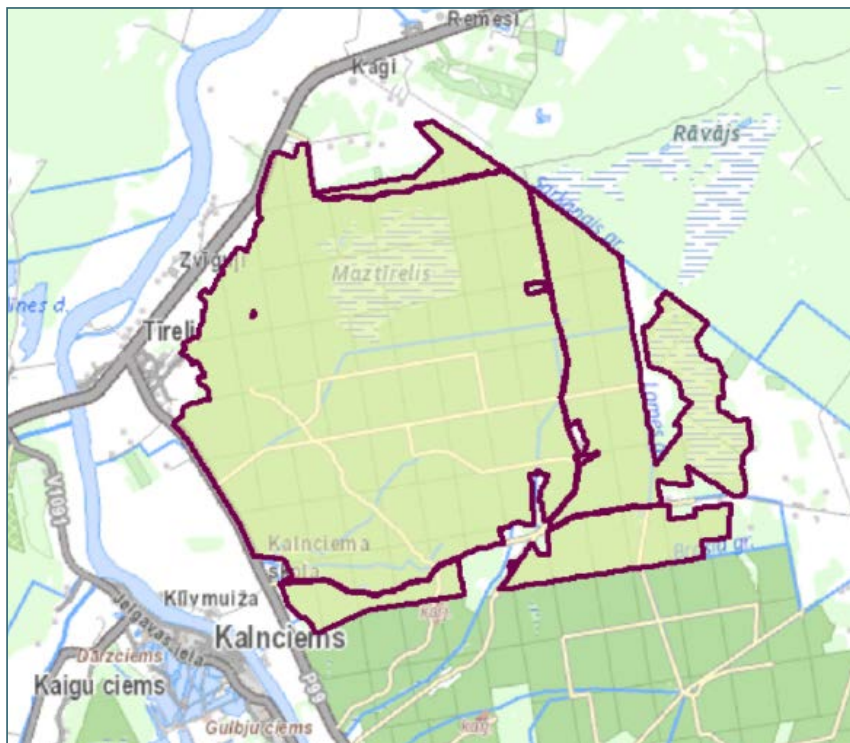
Vienlaidus atjaunošanas cirte

Galvenās cirtes izpildes veids. Ar šo cirti gada laikā no tās uzsākšanas mežaudzes vai tās daļas šķērslaukums tiek samazināts tiktāl, ka tas kļūst mazāks par kritisko šķērslaukumu (atbilstoši Meža likuma definīcijai – kailcirte).

Visintensīvākā CO₂ piesaiste

Piesaiste ir proporcionāla krājas pieaugumam, balstoties uz koku augšanas gaitas tabulām, kas izstrādātas atbilstoši pētījumiem (<https://www.lvm.lv/petijumi-un-publicijas/augšanas-gaitas-modelu-pilnveidosana>) – Priede (21–70 gadi), Egle (21–60 gadi), Bērzs (21–60 gadi), citas sugas (21–60 gadi).

1. PRIEKŠVārds

“Ziemassvētku kauju vietas” meža masīvs (4343 ha) atrodas Jelgavas novada Valgundes pagastā un Mārupes novada Babītes pagastā.

AS “Latvijas valsts meži” (LVM) vispārējais stratēģiskais mērķis ir īstenot valdījumā nodotā valsts meža īpašuma ekonomiski pamatotu, videi draudzīgu un sociāli atbildīgu apsaimniekošanu. Saimnieciskā darbība tiek veikta, audzējot ražīgu mežu ar ekonomiski pamatotām apsaimniekošanas metodēm, ņemot vērā sabiedrības intereses, perspektīvā palielinot CO₂ piesaisti un nodrošinot vides vērtību saglabāšanu.

LVM apzinās, ka tās apsaimniekošanā esošajā īpašumā ir teritorijas, kuras ir nozīmīgas dabas aizsardzībai un rekreācijai. Lai nodrošinātu minēto teritoriju atbilstošu apsaimniekošanu, papildus Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajam, LVM identificē atšķirīgi apsaimniekojamas teritorijas un nosaka noteiktai teritorijai atbilstošus apsaimniekošanas nosacījumus.

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorija ir sabiedrībai nozīmīga, kuru LVM apsaimnieko ar mērķi saglabāt vēstures liecības no Pirmā pasaules kara, uzturēt un vairot rekreācijas vērtības.

LVM meža apsaimniekošanu “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā veic, nodrošinot meža sociālās un kultūrvēsturiskās vērtības, ekonomiskās un ekoloģiskās funkcijas. Apsaimniekošanas plānā apkopota informācija par plānotajiem pasākumiem dabas un vēsturisko vērtību aizsardzībai, kā arī plānotās darbības mežaudžu un meža infrastruktūras apsaimniekošanai.

Aktualizējot “Ziemassvētku kauju vietas” meža apsaimniekošanas plānu 2023.–2032. gadam, LVM Zemgales reģions sadarbojās ar dažādām interešu grupām, kas iepriekšējā periodā bija izrādījušas interesi par šīs teritorijas apsaimniekošanu. Izsakām pateicību visām ieinteresētajām pusēm par sniegtajiem priekšlikumiem meža apsaimniekošanas plāna aktualizēšanā.

2. MEŽA MASĪVA RAKSTUROJUMS

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorija atrodas LVM Zemgales reģiona Klīves iecirkņa 609. kvartālu apgabala 1.–77. kvartālā, Zemgales līdzenuma Tīrelpurva teritorijā un tā apkārtnē.

2.1. Ģeoloģiski, ainaviski un rekreācijai nozīmīgi objekti

Teritorijas ziemeļu daļā atrodas augstais Maztīreļa purvs, austrumu daļā Babītes pagastā atrodas Gailīšu purvs, dienvidu daļā teritoriju šķērso Cēsnas upe un Puišstrauts, ziemeļu daļā atrodas Piļu ezers, ziemeļrietumu daļā izvietojusies Kalnciema–Nordeķu kāpu grēda. Piejūras zemienē senākie kāpu veidojumi ietver Baltijas ledus ezera līdzenumus. Kāpu joslu un lauku izvietojumā noteicoša loma bija arī lielāko upju ielejām (Lielupe, Daugava), kas ienesa savas specifiskas iezīmes kāpu izvietojumā. Kalnciema–Nordeķu kāpas virsas absolūtā augstuma diapazons ir 5–29 m un tā ir izvietota uz dienvidiem no Babītes ezera, paralēli Lielupei.

Teritoriju pamatā klāj skujkoku meži, DA daļā jaukto koku meži. Izņemot Garās kāpas rajonu, pārējā daļa ir samērā zema. Garo kāpu visā tās garumā klāj plašas fortifikācijas sistēmu paliekas.

“Ziemassvētku kauju vietas” ir nozīmīga rekreācijas teritorija un vēsturisks Pirmā pasaules kara vietu objekts, kur saglabājušies militāri vēstures objekti – ierakumi, frontes apgādes ceļi, nocietinājumu būves, blindāžu, zemnīcu un artilērijas bateriju atrašanās vietas, frontes pulku štābu un strēlnieku pulku pulcēšanās vietas, karavīru kapsētas, pieminekļi un citi objekti, kas kopumā sniedz pilnu pārskatu par 1916. decembri un 1917. gada janvāri notikušo Ziemassvētku un Janvāra kauju norisi. Šajā teritorijā atrodas Latvijas Kara muzeja filiāle “Ziemassvētku kauju muzejs”, un uzstādīts Ložmetējkalna koka skatu tornis. Frontes pārrāvuma vietās uzstādītas piemiņas zīmes un pieminekļi latviešu strēlnieku pulkiem. Ziemassvētku kauju vietu apkārtnē ir izvietotas norādes zīmes, lai palīdzētu izziņāt un atrast vēstures objektus. Ložmetējkalns Tīrelpurvā ir valsts nozīmes vēstures piemineklis.

2.2. Ziemassvētku kauju vietu nozīme

2014. gadā visā pasaulē tika atzīmēta Pirmā pasaules kara simtgade, kā arī 2017. gada janvārī apritēja 100 gadi, kopš vēsturiskajām Ziemassvētku kaujām. Mūsdienu Latvijas teritorija karadarbības zonā atradās vairāk nekā divarpus gadus. Karš zemei un tautai nodarīja milzīgu postu. Pirmā pasaules kara laikā Krievijas impērijas armijā tika izveidotas latviešu nacionālas karaspēka vienības – Latviešu strēlnieku pulki, kas ar savu morālo stāju un varonīgajām cīņām, pelnīti tika uzskatītas par vienām no labākajām Krievijas impērijas armijas vienībām. Latviešu tautas kolektīvajā atmiņā latviešu strēlnieki saglabājušies kā leģendāri cīnītāji par savu zemi. Lai arī cīnoties zem svešiem karogiem, viņi deva saturu vēlākai nacionālās armijas izveidošanai un neatkarības cīņām. I pasaules karš radīja priekšnoteikumus Krievijas impērijas iziršanai un Latvijas nacionālās valsts izveidei. Daudzi vēstures pētnieki uzskata, ka tieši asiņaino Ziemassvētku un Janvāra kauju laikā latviešu strēlniekos dzima naids pret Krievijas impērijas patvaldību, kas vēlāk izpaudās aktīvā 1917. gada oktobra apvērsuma atbalstīšanā un vēlākās cīņās Krievijas teritorijā.

Daudzās vietās Latvijā ir saglabājušās liecības par I pasaules kara cīņām – brāļu kapi, tranšejas, blindāžu vietas, bunkuri utt., bet tās ir fragmentāras liecības, kurām grūti piesaistīt vēsturiskos notikumus. Izņēmums ir “Ziemassvētku kauju vietas”. Ziemassvētku kaujas bija lielākā Krievijas impērijas armijas militārā operācija Latvijas teritorijā I pasaules kara laikā. Latviešu strēlniekiem šajās cīņās bija izšķirošā loma. Ziemassvētku kauju purvainā teritorija kaujas laukus nav ļāvusi izmantot lauksaimniecībā, tāpēc šeit saglabājušies Baltijas reģionam unikāli I pasaules kara lauka fortifikācijas elementi, kas precīzi saistāmi ar latviešu strēlnieku kauju darbību. Vēsturisko objektu saglabāšanu mežsaimniecisko darbu laikā nodrošina LVM normatīvie akti. LVM izveidojusi arī “Ziemassvētku kauju vietu” apmeklētājiem pateicīgu infrastruktūru – piebraucamos ceļus, atpūtas vietas, norādes utt. Kauju vietās, plašā teritorijā, izvietoti 14 pieminekļi un piemiņas zīmes, 23 brāļu kapi. Pēc Latvijas Kara muzeja filiāles “Ziemassvētku kauju muzejs” atklāšanas 2006. gadā “Ziemassvētku kauju vietas” attīstās arī kā tūristus piesaistošs objekts. Ziemassvētku kauju muzeju apmeklē vidēji desmit tūkstoši cilvēku gadā, un vairākus gadus tas ir bijis Jelgavas novada apmeklētākais tūrisma objekts. Tomēr liela daļa vēsturisko liecību par Ziemassvētku kaujām, ko mūsdienās apslēpj mežs, joprojām plašākai sabiedrībai nav zināmas un pieejamas.

2.3. Informācija par mežu

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorijas kopējā platība ir 4 343 ha (t. sk. mežs 3 652 ha).

“Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā priežu audzes veido 53,8 % no kopējās meža platības. Bērzu audzes sastāda 22,5 %, egļu audzes – 19,7 % savukārt melnalkšņu audzes – 3,9 %. Apšu, baltalkšņu un liepu audzes ir salīdzinoši nelielā apjomā.

“Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā sausieņu edafiskās rindas meži aizņem 31,3 % no kopējās mežu platības. No sausieņu tipi teritorijā visizplatītākais ir damaksnis (15,2 %), kurā aug izteikts priežu audžu īpatsvars (311 ha). Slapjaini veido 18,3 % no kopējās meža zemju platības. Raksturīgākais ir slapjais damaksnis (11,6 %). Šajā meža tipā galvenokārt sastopamas priežu un bērzu audzes. “Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā ir sastopami susinātie augšanas apstākļu tipi – āreņi (29,3 %). Raksturīgākie ir šaurlapju un platlapju āreņi, kuros izplatītākās ir bērzu (340 ha) un egļu (310 ha) audzes. Šaurlapju arenī sastopamas arī priežu audzes (257 ha). “Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā kūdreņi un purvaini aizņem 21,1 % teritorijas.

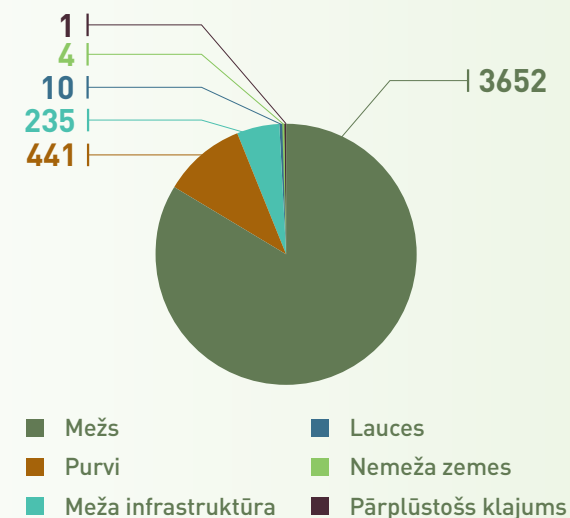
Salīdzinot masīva teritorijā esošo audžu vecuma struktūru pa desmitgadēm, ir novērojams, ka lielākais priežu audžu īpatsvars ir vecumā no 91–110 gadiem, kas skaidrojams ar karadarbības sekām, kad tika iznīcināts mežs plašā teritorijā.

Meža apsaimniekošana tiek plānota tā, lai 70 gadu un vecāku audžu īpatsvars būtu vismaz 30 %, šobrīd “Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā tas ir 57,8 % (2509 ha).

1. tabula. Teritorijas iedalījums zemes kategorijās

Mērvienība/ kategorija	Meža zemes						Nemeža zemes	Platība kopā
	Mežs	Purvi	Lauces	Pārplūstoši klajumi	Meža infrastruktūras objekti			
					Ceļi	Grāvji		
ha	3652,22	440,59	9,70	1,45	53,34	182,07	3,55	4342,92
% no kopējās platības	84,1	10,2	0,2	0,0	1,2	4,2	0,1	100,0

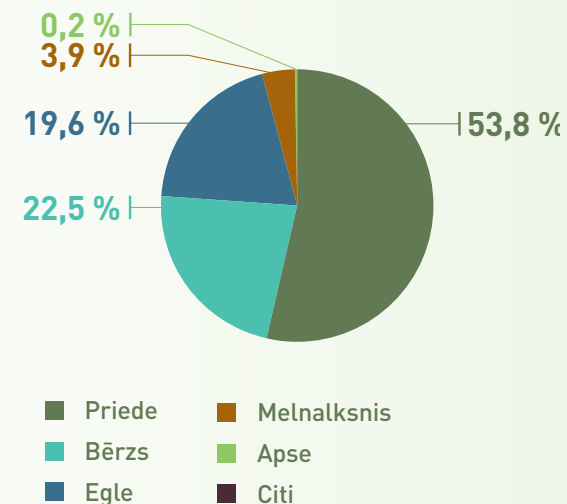
Zemes kategorijas (ha)

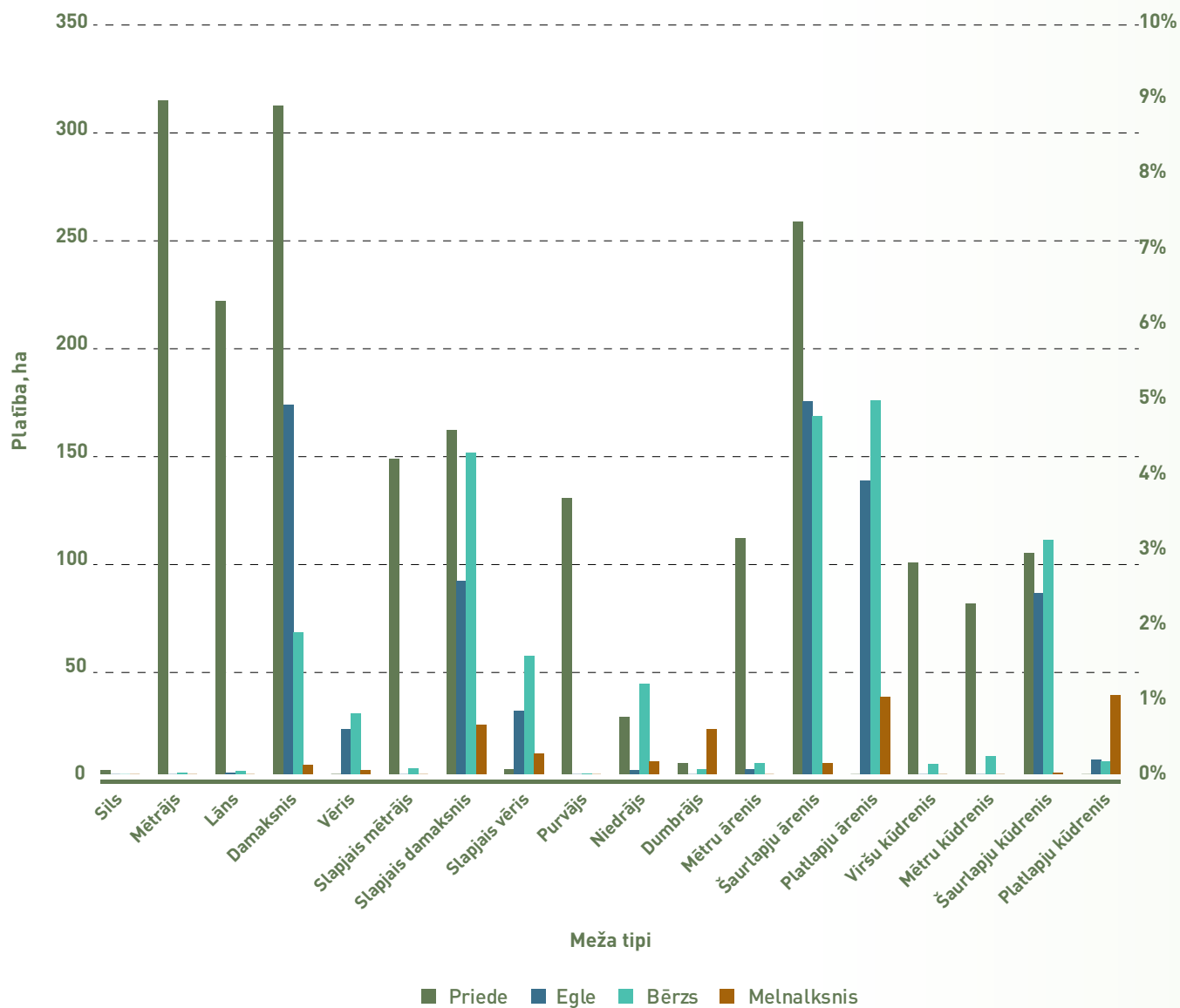
2. tabula. Mežaudžu sadalījums pa valdošajām koku sugām

Valdošā suga	Platība, ha	% no kopējās meža platības
Skuju koki		
Priede	1962,5	53,8
Egle	716,8	19,6
Mīkstie lapu koki		
Bērzs	820,4	22,5
Melnalksnis	143,5	3,9
Apse	5,9	0,2
Baltalksnis	0,8	0,0
Liepa	0,6	0,0

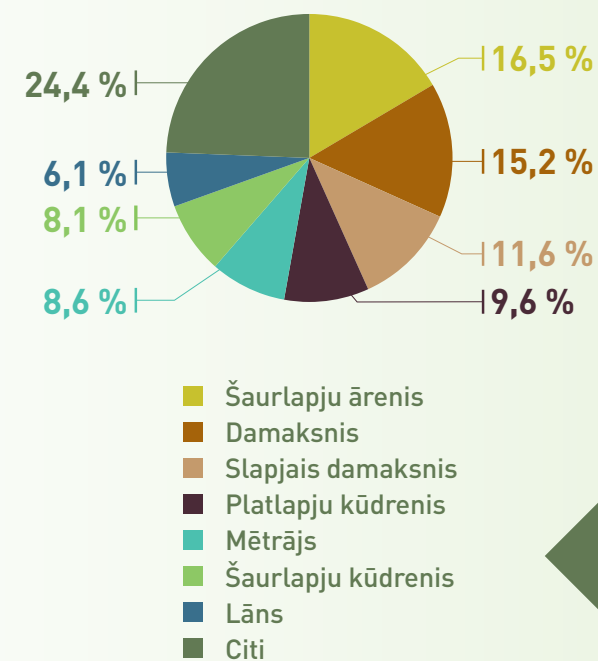
Valdošās koku sugas (%)

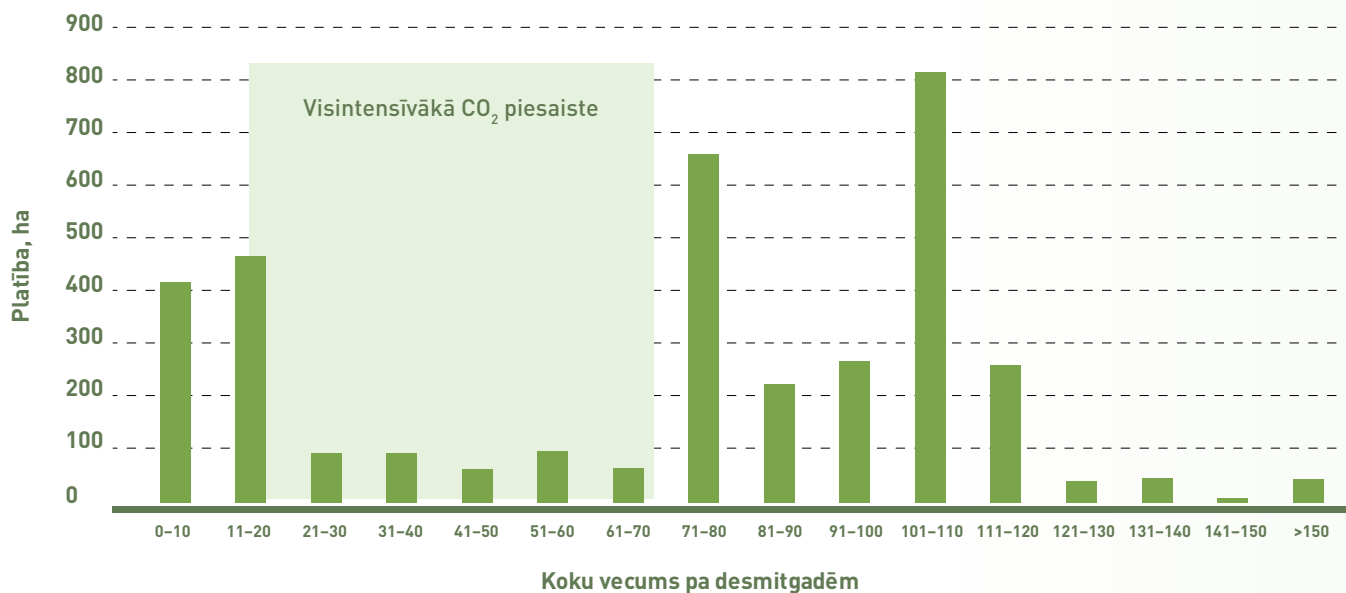
Mežaudžu sadalījums pa meža augšanas apstākļu tiem

Izplatītākie meža tipi (%)

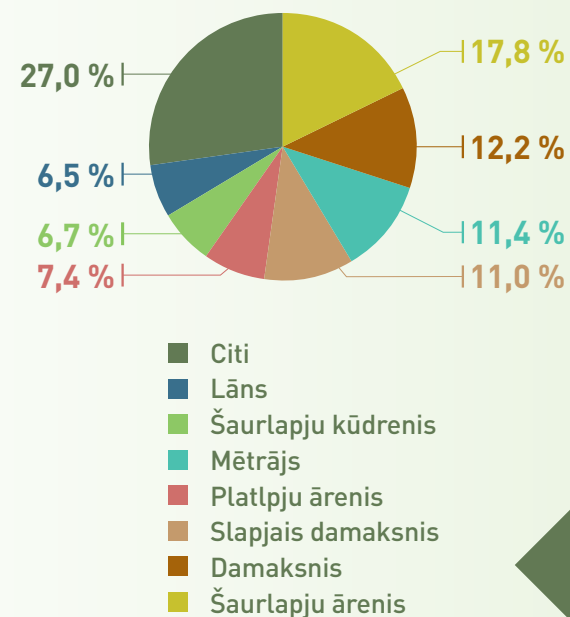

Koku vecuma sadalījums pa desmitgadēm un CO₂ piesaistes potenciāls

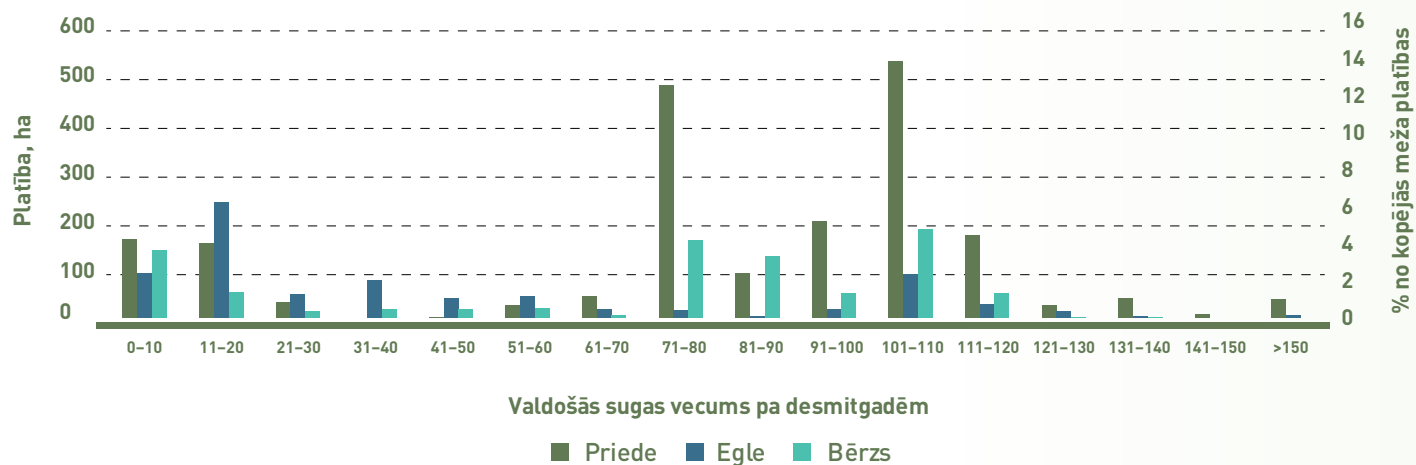

Piesaiste proporcionāli krājas pieaugumam, balstoties uz koku augšanas gaitas tabulām, kas izstrādātas atbilstoši pētījumiem www.lvm.lv/petijumi-un-publicacijas/augšanas-gaitas-modelu-pilnveidosana

Izplatītākie meža tipi 70 gadus un vecākās mežaudzēs (%)

Galveno valdošo koku sugu mežaudžu platību sadalījums vecuma desmitgadēs (ha)

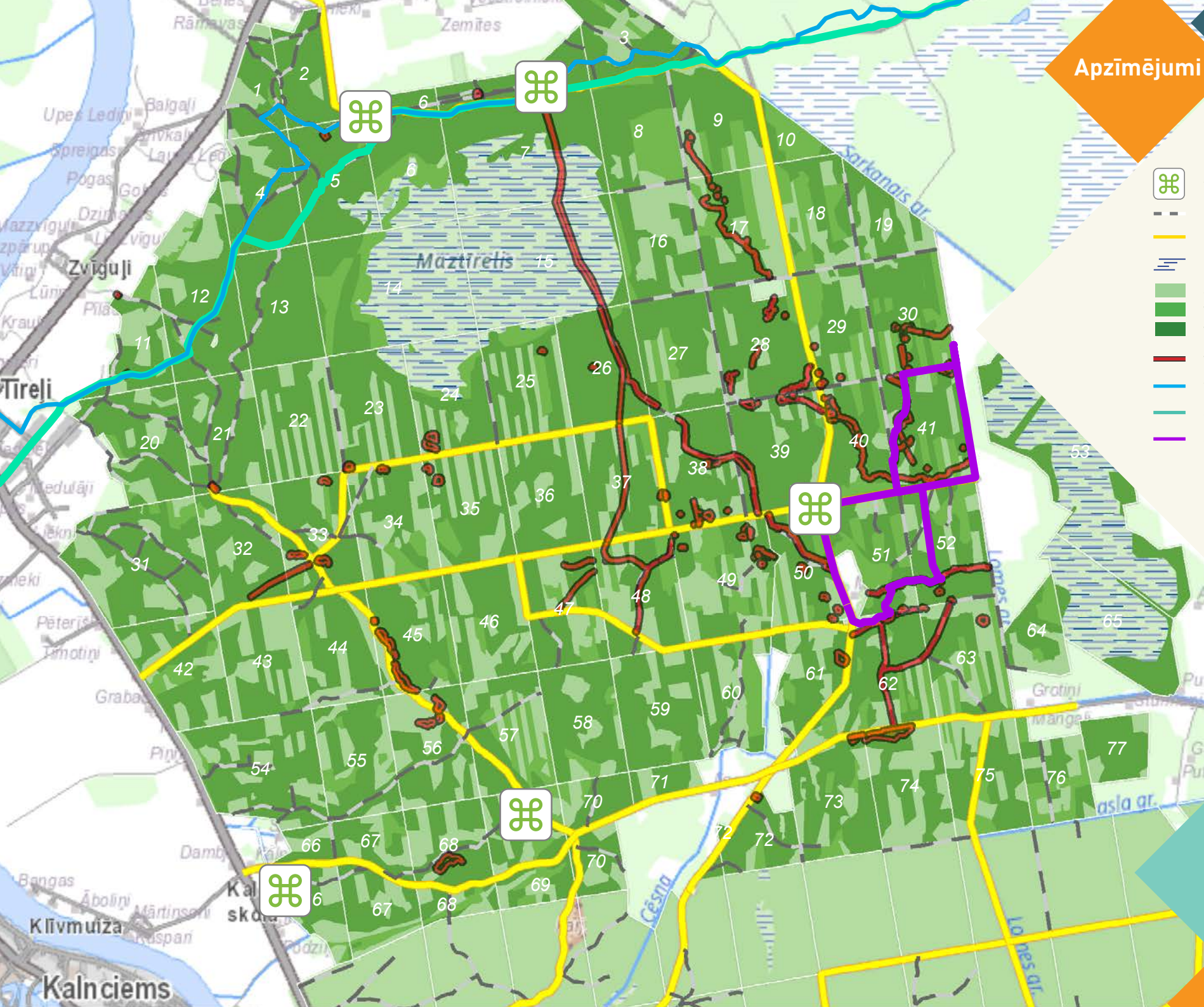

6. attēls. **Kara darbības rezultātā iznīcināts mežs Ložmetējkalna apkārtnē** (Ziemassvētku kauju muzeja arhīvs)

Apzīmējumi

- Tūrisma atpūtas vietas
- Dabiskās brauktuves
- LVM meža autoceļi
- Purvs
- Jaunās audzes (0–20 gadi)
- Visintensīvākā CO₂ piesaiste
- Vecākās audzes
- Vēsturiski nozīmīgs objekts
- Trans Euro Trail maršruts
- Santjago ceļa Jaunmārupe – Tīreļi etaps
- Ziemassvētku kauju taka

2.4. Dabas vērtības

“Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā atrodas mikroliegumi 92 ha platībā, kas izveidoti aizsargājamām augu sugām – Virdžīnijas ķekarpardei (8 ha), garkātu ģipsenei (13 ha), kā arī aizsargājamai putnu sugai – jūras ērglim (71 ha). Lai nodrošinātu jūras ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzību ārpus mikrolieguma, papildus izveidota arī LVM noteikta teritorija dzīvotnes aizsardzībai (8 ha) un buferzona (43 ha).

“Ziemassvētku kauju vietu” teritorijā konstatēti ES nozīmes biotopi 1166 ha platībā.

3. tabula. ES nozīmes biotopi “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā

ES nozīmes biotops	Apraksts	Platība, ha	% no kopējās meža platības
2180 Mežainas piejūras kāpas	Ilgstoši dabiski vai pusdabiski meži uz piejūras kāpām.	294	8,1
7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	Augstie purvi, kuros izmainīts dabiskais hidroloģiskais režīms vai tie daļēji izmantoti kūdras ieguvei, bet kuros iespējams novērst nosusināšanas ietekmi un vismaz 30 gadu laikā var atsākties kūdras veidošanās.	291	8,0
7110* Neskarti augstie purvi	Purvi, kas ūdeni un barības vielas saņem tikai ar nokrišņiem. Raksturīga skābe vide, ir maz augiem pieejamu minerālvielu.	196	5,4
9010* Veci vai dabiski boreāli meži	Dabiski vai veci skujkoku, šaurlapju vai jauktu koku meži, kam raksturīga neliela saimnieciskās darbības ietekme.	155	4,2
91D0* Purvaini meži	Skujkoku un lapu koku meži periodiski pārmitrās minerālaugsnēs un slapjās, barības vielām nabadzīgās kūdras augsnēs.	154	4,2
9080* Staignāju meži	Pārmitri lapu koku meži, kuri atrodas pastāvīgā virszemes ūdeņu ietekmē vai katru gadu periodiski applūst.	42	1,2
9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži	Biotops brūnaugsnēs ar trūda slāni, bieži reljefa pazeminājumos, gravās un uz nogāzēm, kam raksturīgi smalkgraudaini nogulumi un labvēlīgs mitruma režīms. Biotopam raksturīgs izteikts veģetācijas stāvokums, sūnu stāvs parasti mozaikveida, bet lakstaugu, krūmu un koku stāvi labi attīstīti.	21	0,6
9160 Ozolu meži	Ozolu meži uz hidromorfām augsnēm vai augsnēm ar augstu gruntsūdens līmeni (ielejās, ieplakās vai krastmalu mežu tuvumā).	1	0,0

2.5. Zinātniskie objekti

“Ziemassvētku” kauju vietu meža masīvā paralēli meža apsaimniekošanai tiek veikti arī Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” pētījumi. 3,4 ha platībā (3 nogabali) pastāvīgi tiek veikts pētījums “Siltumnīcefekta gāzu emisiju un CO₂ piesaistes novērtējums vecās mežaudzēs”, 13 ha platībā notiek pastāvīgs pētījums par meža mēslošanu, veicot augsnes ielabošanu ar slāpekļa mēslojumu un koksnes pelniem un līdz 2025. gadam 3,1 ha platībā tiek veikts pētījums par egļu bruņuts izplatību skujkoku audzēs.

2.6. Veiktie apsaimniekošanas pasākumi “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā 2018.–2022. gadā

Meža atjaunošana “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā laika posmā no 2018. līdz 2022. gadam ir notikusi ar priedi – 102 ha, ar egli – 15 ha, ar bērzu – 98 ha un ar melnalksnis – 31 ha apjomā. Dabīgi atjaunoti 85 ha, stādīt – 156 ha.

Jaunaudžu kopšana un agrotehniskā kopšana veikta 518 ha apjomā.

Laika posmā no 2018. līdz 2022. gadam tika veikti nepieciešamie ceļu infrastruktūras ikdienas uzturēšanas darbi.

4. tabula. 2018.–2022. gadā veiktās cirtes “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā

Gads	Cirtes veids	Platība, ha	% no kopējās meža platības
2018	Sanitārā cirte	19	0,5
2019	Vienlaidus atjaunošanas cirte	159	4,4
	Sanitārā cirte	115	3,2
	Cirte pēc VMD sanitārā atzinuma	3	0,1
2020	Vienlaidus atjaunošanas cirte	16	0,4
	Kopšanas cirte	190	5,2
	Sanitārā cirte	138	3,8
	Cirte pēc VMD sanitārā atzinuma	6	0,2
2021	Kopšanas cirte	130	3,6
	Sanitārā cirte	43	1,2
	Cirte pēc VMD sanitārā atzinuma	4	0,1
2022	Kopšanas cirte	2	0,1
	Sanitārā cirte	350	9,6
	Cirte pēc VMD sanitārā atzinuma	20	0,5

3. IEPRIEKŠĒJĀ MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA NOSACĪJUMU 2018.–2022. GADAM IZVĒRTĒJUMS

Zemāk apkopoti būtiskākie apsaimniekošanas nosacījumi, kuri tika iekļauti iepriekšējā meža apsaimniekošanas plānā un to izvērtējums.

NOSACĪJUMS	KOMENTĀRS
Saglabāt Latviešu strēlnieku piemiņu Ziemassvētku un Janvāra kauju cīņu vietās, saglabājot militārā vēsturiskā mantojuma objektu paliekas, un pieminekļus.	Saimnieciskā darbība objektu tuvumā tiek plānota, lai saglabātu to kultūrvēsturisko vērtību. Atsevišķos gadījumos, plāna realizācijas laikā tika konstatētas atkāpes no plāna nosacījumiem, kur katrs gadījums tika rūpīgi izvērtēts. Lai mazinātu šādu gadījumu iespējamību, darbiniekiem tika organizēts izpratni veidojošs seminārs, izstrādāti papildus nosacījumi kultūrvēstures objektu saglabāšanā, u. c.
Nodrošināt dažādu sabiedrības grupu iespējas aktīvi atpūsties brīvā dabā, izmantojot meža teritoriju un nozīmīgākos tās rekreācijas resursus: <ul style="list-style-type: none"> • militārā vēsturiskā mantojuma objektu paliekas, • teritorijas ainaviskās vērtības – izteiktu reljefu (teritorijas Z un R daļā esošās kāpas), atšķirīgu koku sugu, vecumu un augstumu mežaudzes u. c.; • labiekārtotas atpūtas vietas; • Ložmetējkalna skatu torni; • attīstīto meža autoceļu un taku tīklu; • ogošanas un sēņošanas vietas. 	Meža masīvā regulāri tiek organizētas dažādas sacensības (orientēšanās sports, pārgājieni u. c.), regulāri uzturētas (atjaunota rekreācijas infrastruktūra, regulāri izvesti atkritumi) piecas labiekārtotas bezmaksas tūrisma vietas (atpūtas vieta pie ceļa uz Ložmetējkalnu, Ložmetējkalna skatu tornis, atpūtas vieta Piecu ceļu krustā, atpūtas vieta pie Skolas ceļa un atpūtas vieta pie Kalnciema skolas). Sadarbībā ar Latvijas Orientēšanās federācija (LOF) izveidots orientēšanās poligons "Ziemassvētku kauju vietas". LVM teritorijā atrodas arī Ziemassvētku kauju muzeja Ziemassvētku kauju taka. Sabiedrības informēšanai par masīvā esošajiem rekreācijas objektiem izveidoti divi informatīvi stendi (Ložmetējkalnā un Piecu ceļu krustā), uzstādītas informācijas zīmes par noteikumiem Ložmetējkalna skatu tornī un atpūtas vietās, kā arī atsevišķās vietās zīmes ar aizliegumu pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem. Sadarbībā ar Ziemassvētku kauju muzeju teritorijā izvietotas vairākas norādes uz vēsturiski nozīmīgām vietām. Mežs ir brīvi pieejams visai sabiedrībai.
Audzēt ražīgu mežu, saglabājot esošo mežaudžu valdošo koku sugu struktūru un perspektīvā palielinot CO₂ piesaisti.	Mežaudzes valdošo koku sugu (priede, egļe, bērzs) struktūra saglabāta. Atjaunošana stādot veikta ar selekcionētiem un kvalitatīviem stādiem.
Saglabāt dabas vērtības, aizsargājamu sugu dzīvotnes un ES nozīmes meža, saldūdeņu un purvu biotopus.	Kopumā no meža platības dabas un vides aizsardzībai paredzēti 334 ha, ko veido četri mikroliegumi aizsargājamiem augiem un putnu sugai, ūdenstilpju/teču ierobežojuma joslas, kā arī noteiktas LVM aizsardzības teritorijas aizsargājamu putnu (jūras ērgļa) ligzdošanas aizsardzībai un ES nozīmes mežu un purvu biotopi.
Nodrošināt iespēju vietējiem iedzīvotājiem vākt ciršanas atliekas	Vietējiem iedzīvotājiem izsniegtas atļaujas bezmaksas ciršanas atlieku vākšanai (22 gab.) un pārdota malka pašpatēriņam.

NOSACĪJUMS	KOMENTĀRS
<p>Cirsmu plānošana un mežistrāde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vienlaidus atjaunošanas cirte plāno tikai 3. mērķa (koksnes ražošana ar papildus nosacījumiem vides aizsardzībai un rekreācijai) audzēs. 2. Galvenās cirtes (kailcirte, izlases cirte) apjoms piecgadē nepārsniedz 5 % no kopējās meža platības, t. i. 179 ha laika periodā no 2018. līdz 2022. gadam. 3. Nodrošināt, lai "Ziemassvētku kauju vietas" teritorijā būtu vismaz 30 % audžu, kas vecākas par 70 gadiem . 4. Vienlaidus atjaunošanas cirti neplāno tuvāk par 100 m no izcirtuma vai mežaudzes, kuras augstums ir mazāks par 6 m, ja plānotās cirsma un minētā izcirtuma vai jaunaudzes kopējā platība pārsniedz 5 ha. 5. Lai mazinātu ietekmi uz meža ainavas vizuālo kvalitāti, cirmā saglabā neskartas koku grupas ar pamežu, iespēju robežās saglabā paaugu. 6. Plānojot cirsma pie meža autoceļiem, sabiedrībai nozīmīgām vietām, ievēro meža ainavu vizuālās plānošanas principus, plāno neregulāru cirsma formu, nepārsniedzot 5 ha. 7. Attālums starp vienlaidus atjaunošanas cirtes malām un/vai saglabājamiem dabiska meža struktūras elementiem – ekoloģisko koku grupām u. c., nepārsniedz 100 m. 8. Visās cirtēs ir saglabājami dabiska meža struktūras elementi – atstājamo koku grupas, mitrās ieplakas u. c. 9. Bīstamie koki gar ceļiem un sabiedrības bieži apmeklētās vietās nepieciešamības gadījumā tiek novākti. 10. Veicot mežizstrādi pie sabiedrības bieži apmeklētām vietām (gar ceļiem, gājēju, riteņbraucēju takām, atpūtas vietām u. c.), saglabājamās sausās koksnes daudzumu samazina līdz LR normatīvajos aktos noteiktajam apjomam, veidojot estētiski pievilcīgāku ainavu. 11. Pa dabiskām brauktuvēm un takām, iespēju robežās neplāno koksnes pievešanu, ja nav citu iespēju, tad izmantošana pieļaujama sausos vai sala apstākļos, iespēju robežās samazinot risu veidošanos. Pēc darbu pabeigšanas takas un dabiskās brauktuves jāsakārto. 12. Plānojot meža apsaimniekošanas darbus, nodrošina militāri vēsturisko objektu saglabāšanu. 13. Cirsma veidojama tā, lai militāri vēsturiskie objekti būtu viegli pieejami un labi pārredzami. 14. Augsni meža atjaunošanai negatavot 2–10 m zonā ap militāri vēsturiskiem objektiem atkarībā no situācijas dabā un objekta veida. 15. Zari un ciršanas atliekas pēc mežizstrādes novācami no vēsturiskiem objektiem. 16. Mežaudžu atjaunošanu plāno tā, lai, audzei pieaugot, vēsturiskie objekti būtu viegli pieejami un labi pārredzami. 	<p>Laika periodā no 2018. līdz 2022. gadam ievērots galvenās cirtes apjoms piecgadē – galvenā cirte veikta 175 ha platībā, pakāpeniskās atjaunošanas cirtes netika veiktas. Cirsma tika plānotas tikai 3. mērķa audzēs, ievērojot nosacījumu par vismaz 30 % 70 gadīgu un vecāku audžu apjomu teritorijā – 2022. gadā 70 gadu un vecākas audzes aizņēma 58 % no teritorijas.</p> <p>Cirsmu plānošanā ievēroti visi nosacījumi, kur iespējams, saglabāta paauga, saglabātas neskartas koku grupas ar pamežu. Vidējā vienlaidus atjaunošanas cirtes platība – 1,63 ha, cirsma maksimālā platība teritorijā iepriekšējā plāna periodā – 4 ha.</p> <p>Nepieciešamības gadījumā tika novākti kritušie vai bīstamie koki gar ceļiem un sabiedrības bieži apmeklētās vietās.</p> <p>Mežizstrādes darbi veikti, veidojot estētiski pievilcīgu ainavu, pēc izstrādes nolīdzinot pievešanas ceļus 6,3 km garumā, savācot ciršanas atliekas no 39 cirmām 65 ha platībā. No tām saražota šķelda 7000 ber. m³ apjomā.</p> <p>Izmantoti vairāki paņēmieni militāri vēsturisko objektu saglabāšanai cirmās, piemēram, ap tiem atstājot augstos celmus, meža atjaunošanu plānojot, lai vēsturiskie objekti būtu viegli pieejami un labi pārredzami.</p> <p>Atsevišķos gadījumos, plāna realizācijas laikā tika konstatētas atkāpes no plāna nosacījumiem kultūrvēstures objektu saglabāšanā, kur katrs gadījums tika rūpīgi izvērtēts. Lai mazinātu šādu gadījumu iespējamību, darbiniekiem tika organizēts izpratni veidojošs seminārs, izstrādāti papildus nosacījumi kultūrvēstures objektu saglabāšanā u. c.</p>
<p>Meža infrastruktūra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meža infrastruktūras uzturēšanu, atjaunošanu un būvi/pārbūvi veic, iepriekš izvērtējot ietekmi uz vides vērtībām, t. sk. : <ul style="list-style-type: none"> • saglabā militāri vēsturiskos objektus un aizsargājamās dabas vērtības, unikālās reljefa formas; • kultūras pieminekļu aizsargjoslā saimniecisko darbību saskaņo ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. 2. Meža autoceļu un meža meliorācijas sistēmu ikdienas uzturēšanas, atjaunošanas, pārbūves darbi tiek plānoti pēc nepieciešamības. 	<p>Meža masīvā ir veikta regulāra ceļu klātnes kopšana, greiderēšana, bedru un iesēdumu labošana, atvašu un zāles pļaušana meža autoceļu joslās un sāngrāvjos. Meliorācijas grāvju ikdienas uzturēšana, pārtīrīšana veikta 176 km garumā.</p>

4. MEŽAUDZES APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI

Balstoties uz meža inventarizācijas, t. sk. vides datiem, kas iegūti katru nogabalu/audzi apsekojot dabā, katram nogabalam tiek piešķirts viens no zemāk minētajiem apsaimniekošanas mērķiem*:

- **Dabas aizsardzība (1. mērķa audzes)** – 186 ha (5 % no meža zemes). Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, neiejaucoties vai veicot biotehniskos pasākumus. Darbības plāno dabas eksperts, sagatavojot eksperta atzinumu vai norādījumus.
- **Dabas aizsardzība ar nebūtisku koksnes ieguvu (2. mērķa audzes)** – 149 ha (4 % no meža zemes). Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ar nebūtisku koksnes vai citu produktu ieguvu. Šī mērķa audzēs plāno tādus cirtes veidus un paņēmienus, kas nodrošina sugai un/vai biotopam labvēlīgus apstākļus. Nogabalos, ja nepieciešams, veic meža atjaunošanu un jaunaudžu kopšanu, ņemot vērā dabas aizsardzības mērķi un dabas eksperta norādījumus.
- **Koksnes ražošana ar papildus nosacījumiem rekreācijai un vides aizsardzībai (3. mērķa audzes)** – 3353 ha (86 % no meža zemes). Plānojot gan cirtes, gan meža atjaunošanu un jaunaudžu kopšanu, izvēlas tādus cirtes veidus un paņēmienus, lai mežaudze papildus koksnes ražošanas uzdevumam sasniegtu arī vides un/vai rekreācijas mērķus, uzlabojot vai saglabājot vietas ainavisko un/vai ekoloģisko vērtību.
- **Koksnes ražošana (4. mērķa audzes)** – 0 ha. Koksnes audzēšanai vai citu produktu ražošanai. Meža apsaimniekošanu plāno saskaņā ar vispārējiem LVM meža apsaimniekošanas tiesību aktiem.
- **Nonoteikts (5. mērķa audzes)** – 197 ha (5 % no meža zemes), no tiem 188 ha meža nogabalu šajā mērķī iekļauti piesardzības nolūkā līdz "Dabas skaitīšanas" aktuālo kartēšanas rezultātu izvērtējumam.

Aktuālais mežaudzes apsaimniekošanas mērķu sadalījums teritorijā pieejams interaktīvajā kartē:
www.lvm.lv/sabiedribai/meza-apsaimniekosana/meza-apsaimniekosanas-plani/interaktiva-karte

* Apsaimniekošanas mērķis mežaudzei var tikt mainīts, aktualizējot meža inventarizācijas, t.sk. vides datus. Augstāk minētais meža apsaimniekošanas mērķu sadalījums atspoguļo esošo situāciju uz plāna aktualizācijas brīdi.

5. TŪRISMA UN REKREĀCIJAS RESURSI

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā tiek uzturētas piecas tūrisma un atpūtas vietas.

Ložmetējkalns

No 27 metrus augstā koka skatu torņa redzamas vēstures liecības par Pirmā pasaules kara nocietinājumiem un šajā vietā notikušajām Ziemassvētku kaujām, tostarp arī Maztīreļa purvs ar bijušo vācu šaursliežu dzelzceļa līniju. Tā vien liekas, ka priēžu koku galotnes atrodas rokas stiepiena attālumā. Iespēja atpūsties labiekārtotā piknika vietā. Piknika vieta bez pakāpieniem, pieejama personām ar īpašām vajadzībām. Izvietots informatīvais stends par vēsturisko kauju norises vietām.

Atpūtas vieta pie ceļa uz Ložmetējkalnu

Iespēja atpūsties pie iekārtotas ugunsкура vietas ar galdu un soliēm. Atpūtas vieta bez pakāpieniem, pieejama personām ar īpašām vajadzībām.

Atpūtas vieta Piecu ceļu krustā

Iespēja atpūsties labiekārtotā piknika vietā zem nojumēm ar galdiem un soliēm. Vieta piemērota publisku pasākumu rīkošanai. Atpūtas vieta pieejama personām ar īpašām vajadzībām. Blakus atpūtas vietai izvietots informatīvas stends ar teritorijas karti un apskates vietām.

Atpūtas vieta pie Kalnciema skolas

Nojumes ar galdiem un soliēm skolas un interešu grupu rīkoti pasākumiem.

Skolas ceļa atpūtas vieta

Labiekārtota atpūtas vieta meža ielokā ar nojumi, ugunsкура vietu un soliēm.

Teritorijā atrodas arī **Klīves iecirkņa 68. kvartāla dīķis** – ērti pieejama ainaviska vieta meža ceļa malā, bez labiekārtojuma elementiem.

Sadarbībā ar LOF izveidots **orientēšanās poligons "Ziemassvētku kauju vietas"**. Poligonā izvietoti 25 kontrolpunkti, kas atrodas pie nozīmīgām Pirmā pasaules kara Ziemassvētku kauju cīņu vietām. Atzīmēšanās kontrolpunktos notiek, izmantojot mobilo lietotni "Qrenteerings", kas lejuplādējama *Google play* vai *Applestore*. Nonākot katrā poligona kontrolpunktā, iespējams uzzināt par šīs vietas nozīmi Ziemassvētku kauju cīņās.

Teritorijā atrodas **pieminekļi** Strēlnieku pulkiem, norādes, laipas, informatīvie stendi, kas tiek uzturēti pēc nepieciešamības. Sadarbībā ar Ziemassvētku kauju vietu muzeju LVM teritorijā atrodas arī **Ziemassvētku kauju taka**.

Teritoriju A-R virzienā šķērso **Svētā Jēkaba ceļa oficiālais posms Latvijā – Camino Latvija**, kas dod iespēju turpināt ceļu caur Eiropas valstīm līdz Svētā Jēkaba katedrālei Santjago de Kompostela Spānijā, kā arī Trans Euro Trail (TET) trase, kas pa zemes ceļiem ved no Polārā loka līdz pat Āfrikai.

6. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA NOSACĪJUMI UN PLĀNOTĀS DARBĪBAS 2023.–2032. GADAM

6.1. Nosacījumi tūrisma un rekreācijas resursu uzturēšanai, attīstīšanai un sociālā atbildība

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā tiek plānota rekreatīvās vides uzturēšana un attīstīšana, t. sk., dodot sabiedrībai publisku pieeju nekoksnes produktiem un tieši šai teritorijai raksturīgajām atpūtas iespējām, vēstures liecībām, tūrisma infrastruktūrai u. c. vērtībām. Tādēļ šī plāna ietvaros tiek veiktas sekojošas darbības:

- Regulāra tūrisma vietu uzturēšana, veicot atkritumu vākšanu, elementu uzturēšanu (norādes zīmes un informācijas stendi), pļaušanu, pēc nepieciešamības uzturot norādes un laipas uz vēsturisko kauju vietām teritorijā.
- Kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību un unikālo reljefa formu saglabāšana.
- IT atbalsta pilnveidošana, regulāri aktualizējot un uzturot LVM GEO un LVM interaktīvo karti:
www.lvm.lv/sabiedrībai/meza-apsaimniekosana/meza-apsaimniekosanas-plani/interaktiva-karte
- Ciršanas atlieku vākšanas atļauju izsniegšana vietējiem iedzīvotājiem LVM noteiktajā kārtībā.
- Nodrošināta iespēja vietējiem iedzīvotājiem piedalīties publisko pakalpojumu iepirkumos.
- Medību nomas līgumu administrēšana atbilstoši LR normatīvajiem aktiem.

Informācija par vispārējiem uzvedības noteikumiem visā LVM mežu teritorijā – sākot ar pārvietošanos, nakšņošanu un līdz pat publisko pasākumu rīkošanai, kā arī par iespējām malkas ieguvei pašpatēriņam – apkopota vienkopus un pieejama vietnē:
www.lvm.lv/sabiedrībai/ko-drikst-meza/labas-uzvedibas-noteikumi

6.2. Nosacījumi meža atjaunošanai un kopšanai

Meža atjaunošanas un kopšanas darbi tiek plānoti, lai savlaicīgi nodrošinātu kvalitatīvu, produktīvu un vitālu mežaudžu audzēšanu, izvēloties vietas atbilstošu atjaunošanas veidu, sugu, reprodiktīvo materiālu un agrotehniskos pasākumus, atbilstoši LVM procedūrām un LR normatīvajiem aktiem, t. sk. ievērojot sekojošus nosacījumus:

- Iespēju robežās saglabā platlapju koku sugu piemistrojumu, veicot jaunaudzju kopšanu. Skuju koku jaunaudzēs piemērotās vietās saglabā lapu koku biogrupas tādā apjomā, kas netraucē mērķa sugas koku augšanai.
- Saglabā lapu koku piemistrojumu 2–5 % apjomā skuju koku jaunaudzēs, veicot jaunaudzju kopšanu audzēs ar vidējo augstumu virs 2 m. Saglabājamiem lapu kokiem jābūt līdz 2/3 no skuju koka augstuma, izņēmums ir cietie lapu koki vai lapu koki lapu koku biogrupās.
- Par 30 gadiem vecākās skuju koku mežaudzēs ar lapu koku piemistrojumu kopšanu veic tā, lai saglabātu meža tipam atbilstošu lapu koku piemistrojumu vismaz 5 % apjomā no mežaudzes sastāva.
- Iespēju robežās saglabā dzīvotspējīgas paaugas grupas, veicot krājas kopšanas cirtes.
- Saimniecisko darbību kultūras pieminekļu teritorijās un aizsargjoslās saskaņo ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
- Augsni meža atjaunošanai negatavo 2–10 m zonā ap militāri vēsturiskiem objektiem atkarībā no situācijas dabā un objekta veida.
- Mežaudžu atjaunošanu plāno tā, lai audzei pieaugot, vēsturiskie objekti būtu iespēju robežās pieejami un pamanāmi (augstie celmi tiešā tuvumā).

6.3. Nosacījumi cirsmu izvietojumam un gatavošanai

Cirsmu plānošana ir būtisks meža apsaimniekošanas process, kurš nodrošina augstvērtīgu un kvalitatīvu mežaudžu veidošanu nākotnē. Vietai atbilstoši izvēlēts cirtes veids palīdz nodrošināt kvalitatīvu meža atjaunošanu, nodrošinot, ka nākotnē jaunais mežs atkal spēj intensīvi piesaistīt CO₂. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un atbildīgu meža resursu apsaimniekošanu, cirsmu izvietojums dabā tiek veikts, ievērojot labāko meža apsaimniekošanas praksi un ņemot vērā dažādus vides un sociālos aspektus atbilstoši LVM procedūrām, t. sk. ievērojot šādus nosacījumus:

- Saglabāt identificētās nozīmīgākās dabas vērtības (aizsargājamo sugu dzīvotnes, Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopus) un militāri vēsturiskos objektus (ierakumi, bunkuri, blindāžas u. c.). Kultūras pieminekļu teritorijās un aizsargjoslās saimniecisko darbību saskaņot ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
- Vienlaidus atjaunošanas cirtes plāno tikai 3. mērķa (koksnes ražošana ar papildus nosacījumiem vides aizsardzībai un rekreācijai) audzēs.
- Vidējai vienlaidus atjaunošanas cirtei nepārsniegt 2 ha platību desmitgadē.
- Plānot cirsmas, ievērojot meža ainavu vizuālās plānošanas principus, piemēram, iespēju robežās plāno neregulāru cirsmas formu, atsedz skatu punktus u. tml.
- Neplānot vienlaidus atjaunošanas cirti tuvāk par 100 m no izcirtuma vai mežaudzes, kuras augstums ir mazāks par 6 m, ja plānotās cirsmas un izcirtuma vai jaunaudzes kopējā platība pārsniedz 5 ha (nosacījums neattiecas uz audzēm, kur plānots pakāpeniskās atjaunošanas cirtes pēdējais paņēmiens, un neproduktīvajām egļu audzēm).
- Saglabāt cirmās bioloģiski nozīmīgus meža struktūras elementus (atstājami koki un/vai koku grupas, mitrās ieplakas u. c.), atbilstoši LVM normatīvajiem aktiem.
- Attālums starp vienlaidus atjaunošanas cirtes malām un/vai saglabājamiem dabiska meža struktūras elementiem – ekoloģisko koku grupām u. c., nepārsniedz 100 m (nosacījums neattiecas uz audzēm, kur plānots pakāpeniskās atjaunošanas cirtes pēdējais paņēmiens, un neproduktīvajām egļu audzēm).
- Pie saglabājamām kultūrvēsturiskām, dabas un sabiedrībai nozīmīgām vērtībām plānot augstos celmus, ar tiem norādot aizsargājamās objektus, lai tos neskartu mežsaimniecisko darbu laikā.
- Informēt vienlaidu atjaunošanas cirsmu tiešā tuvumā (200 m attālumā) esošo māju iedzīvotājus.
- Ierīkot pievešanas ceļus un krautuves, iespēju robežās izmantojot jau esošos laukumus un no meža brīvās vietas, nebojājot takas, reljefa formas un dabas objektus. Kokmateriālu pievešanai pēc iespējas izmanto dabiskās brauktuves un atvērumus mežaudzēs.
- Plānot ciršanas atlieku savākšanu atjaunošanas cirtēs uz minerālaugsnēm, ja vien to iekļāšana nav plānota pievešanas ceļos.
- Veicot mežizstrādi pie tūrisma atpūtas vietām, pieļaujama saglabājamās sausās koksnes daudzuma samazināšana līdz LR normatīvajos aktos noteiktajam apjomam.
- Veikt bīstamo koku nozāģēšanu gar ceļiem un sabiedrības bieži apmeklētām vietām pēc nepieciešamības.
- Cirsmas veidot tā, lai militāri vēsturiskie objekti būtu viegli pieejami un labi pārrēdzami.
- Veikt rekonstruktīvās cirtes vietās, kur mežaudze atzīta par neproduktīvu.
- Veikt pēdējo paņēmienu pakāpeniskās atjaunošanas cirtēm aptuveni 55 ha apjomā.

6.4. Nosacījumi meža infrastruktūras darbu plānošanai

Meža autoceļi tiek uzturēti un attīstīti, lai nodrošinātu meža apsaimniekošanu, t.sk. apsardzības un aizsardzības darbu veikšanu, kā arī rekreācijas un tūrisma vajadzībām. Savukārt meža meliorācijas sistēmu uzturēšana nodrošina augsnes mitruma regulāciju atbilstoši audžu bioloģiskajām prasībām un platību saimnieciskajai izmantošanai. Meža infrastruktūras objektu plānošana tiek veikta atbilstoši LVM procedūrām un normatīvajiem aktiem, t. sk. ievērojot šādus nosacījumus:

- Plānot meža autoceļu, meža meliorācijas sistēmu ikdienas uzturēšanas, atjaunošanas, būves un pārbūves darbus pēc nepieciešamības, ievērojot vides aizsardzības prasības, ekspertu norādījumus.
- Meža infrastruktūras uzturēšanu, atjaunošanu un būvi/pārbūvi veic, iepriekš izvērtējot ietekmi uz vides vērtībām, t. sk. saglabā militāri vēsturiskos objektus un aizsargājamās dabas vērtības, unikālās reljefa formas.
- Plānot meža autoceļu būvi un pārbūvi, iespēju robežās ievērtējot ainavisku risinājumu realizāciju (piem., saglabāt likumus, kopēt reljefu, neveidot celmu joslas u. c.), ciktāl tas nav pretrunā ar projektēšanas standartiem, ceļu satiksmes drošības nosacījumiem un ekonomiski pamatotu būvdarbu tehnoloģiju.
- Saskaņot saimniecisko darbību kultūras pieminekļu teritorijās un aizsargjoslās ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi.
- Neveidot tehnikas novietnes un stāvvietas ūdensnoteku, ūdenstilpju un purvu aizsargjoslās.
- Nepārvietoties ar tehniku ārpus meža autoceļu vai grāvju trasēm ES nozīmes biotopos, aizsargājamu sugu laukumveida atradnēs, ūdensnoteku, ūdenstilpju un purvu aizsargjoslās, izņemot gadījumus, lai nokļūtu paredzētās darbības vietās vai aizklūtu no tām, ja nav citas alternatīvas.
- Nenovietot grunti vai citus ar darbu izpildi saistītus materiālus ārpus autoceļu vai grāvju trasēm ES nozīmes biotopos, aizsargājamu sugu laukumveida atradnēs, ūdensnoteku, ūdenstilpju un purvu aizsargjoslās, izņemot liela diametra akmeņus (vidējais $D > 1,0$ m), koku stumbrus un kritālas ($D > 30$ cm) vai atbilstoši eksperta norādījumiem.

6.5. Nosacījumi ciršu apjomiem

Publisko konsultāciju rezultātā izvērtējot dažādu interešu grupu sniegtos priekšlikumus, šim masīvam tika noteikts individuāls ciršanas apjoms ar mērķi līdzsvarot dažādos apsaimniekošanas mērķus. Daļā no teritorijas savulaik ir veikts salīdzinoši liels apjoms pakāpeniskās atjaunošanas cirtes 1. paņēmiens. Audzēs, kurās ir novērojama pietiekoša meža atjaunošanās, mērķtiecīgi tiks plānots pakāpeniskās atjaunošanas cirtes pēdējais paņēmiens. Ņemot vērā šo atsevišķu audžu esošos parametrus, lai nodrošinātu to racionālu apsaimniekošanu, attiecībā uz pakāpeniskās atjaunošanas ciršu pēdējo paņēmienu netiek attiecināti atsevišķi cirsmu plānošanas nosacījumi. Tādēļ mežizstrādes plānošanā tiek ievēroti šādi nosacījumi:

- Atjaunošanas cirtes (t. sk. pakāpeniskās atjaunošanas cirtes pēdējais paņēmiens) apjoms nepārsniedz 11 % no kopējās meža platības, t. i. 389 ha, laika periodā 2023.–2032. g. Sanitārās cirtes, krājas kopšanas cirtes, rekonstruktīvās cirtes un pārējās cirtes (piemēram, apauguma novākšana gar meža infrastruktūras objektiem) tiek veiktas pēc nepieciešamības.
- Atjaunošanas cirtes (vienlaidus atjaunošanas cirte, pakāpeniskā atjaunošanas cirte) apjoms nepārsniedz 210 ha laika periodā 2023.–2027. g. un 179 ha laika periodā 2028.–2032. g. Galvenās cirtes apjoms 2023.–2032. g. pēc VMD metodikas (atbilstoši normatīvo aktu prasībām) ir 604 ha.
- Prioritāri izstrādāt pakāpeniskās atjaunošanas cirtes pēdējo paņēmienu (609. kv. apg. 30., 40., 41. un 52. kvartālā).
- Zari un ciršanas atliekas pēc mežizstrādes novācamī no vēsturiskiem objektiem.
- Nodrošināt 70 gadu un vecāku audžu īpatsvaru vismaz 30 % no meža platības.

Eošais un plānotais 70 gadu un vecāku audžu īpatsvars pirms un pēc plāna ieviešanas

*Apjoms starp esošo (64,9%) un plānoto (57,5%) audžu īpatsvaru var nebūtiski mainīties atkarībā no pielietotās atjaunošanas cirtes paņēmiņa.

6.6. Nosacījumi pasākumu organizēšanai un saskaņošanai

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorijas vēsturiskā nozīme, ģeogrāfiskais novietojums un attīstītā infrastruktūra sekmē sabiedrības interesi rīkot publiskus pasākumus, atpūsties individuāli, ģimeņu un draugu lokā.

Paralēli meža apsaimniekošanai un rekreācijai šajā masīvā notiek medību saimniecības organizēšana, lai uzturētu optimālu medijamo dzīvnieku skaitu, kas ir būtisks faktors meža bojājumu samazināšanai un kvalitatīva meža atjaunošanai. Latvijā ir ap 25 tūkstošiem mednieku. Katra mednieka pienākums ir medību resursus izmantot tā, lai nodrošinātu medijamo dzīvnieku sugu populāciju, genofonda un medijamo dzīvnieku apdzīvotās vides saglabāšanu.

LVM rūpējas par kvalitatīvu meža atjaunošanu un audzēšanu, tāpēc ir svarīgi nodrošināt veiksmīgu sadarbību starp medniekiem, LVM un citām sabiedrības interešu grupām, lai iespēju robežās līdzsvarotu visu pušu vajadzības.

“Ziemassvētku kauju vietas” teritorija ir iznomāta par valstī noteikto maksu medību tiesību nomniekam, lai nodrošinātu medijamo dzīvnieku skaita ierobežošanu un medijamiem dzīvniekiem nepieciešamās vides saglabāšanu.

Lai varētu apvienot sabiedrības interešu grupu vēlmi rīkot dažādus pasākumus un medību tiesību nomnieka iespējas rīkot medības, ir izveidota karte (1. pielikums), kurā ir norādītas divas teritorijas ar atšķirīgiem noteikumiem publisku pasākumu rīkošanai.

- 1. Teritorija ar ierobežojumiem publisku pasākumu rīkošanai, netraucētai meža apsaimniekošanas un medību saimniecības organizēšanai.** Šajā teritorijā nav vēlama publisku pasākumu plānošana meža zemē. Pārvietošanās, pasākumu un aktivitāšu rīkošana, ir pieļaujama tikai pa meža autoceļiem un dabiskajām brauktuvēm.
- 2. Teritorija publisku pasākumu rīkošanai.** Visu publisko pasākumu rīkošanai ir nepieciešams saņemt saskaņojumu ar medību tiesību nomnieku. Pasākumu saskaņošana nodrošina cilvēku drošību rīkoto pasākumu vietās un laikā ar paralēlu medību saimniecības organizēšanu.

“Ziemassvētku kauju vietu teritorijā”, tāpat kā visā LVM teritorijā, bez saskaņošanas ar LVM ir aizliegts veikt sekojošas aktivitātes:

- rīkot publiskus pasākumus;
- veikt izrakumus;
- veikt vēsturisku priekšmetu meklēšanu, rokot vai citādāk pārveidojot zemes virskārtu;
- pārvietoties ar motorizētajiem transportlīdzekļiem ārpus meža autoceļiem un dabiskām brauktuvēm (izņemot pārvietošanos meža aizsardzības, valsts aizsardzības vai sabiedrības drošības uzdevumu veikšanai, kā arī meža apsaimniekošanas darbu veikšanai).

6.6.1. Nosacījumi un kārtība interešu grupu rīkotiem pasākumiem “Ziemassvētku kauju vietas” teritorijā

Vismaz mēnesi pirms sporta sacensību, nometņu, apmācību, pārgājienu u. c. publisku pasākumu vai aktivitāšu rīkošanas nepieciešams iesniegt LVM Zemgales reģionam adresētu iesniegumu, kurā norāda:

1. pasākuma organizatoru;
2. pasākuma veidu un mērķi;
3. pasākuma norises vietu, datumu, sākuma un plānoto beigu laiku;
4. plānoto pasākuma apmeklētāju un dalībnieku skaitu;
5. pasākuma norises vietu kartē;
6. kontaktpersonu.

LVM 30 dienu laikā apkopos iesniegto informāciju un:

1. akceptē pasākumu bez papildus nosacījumiem;
2. akceptē pasākumu ar papildus nosacījumiem, kas jāievēro pasākuma organizēšanas laikā;
3. noraida pasākumu, ja tas ir pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, saimnieciskām vai ekoloģiskām interesēm, ietekmē citu pasākumu drošu norisi.

Ja LVM ir saņēmti vairāki iesniegumi par pasākumu rīkošanu vienā vietā un laikā, iesniegumus izskata iesniegšanas secībā vai savstarpēji vienojoties.

Iesniedzot iesniegumu par pasākumu vai aktivitāšu rīkošanu, jāņem vērā teritorijas iedalījumu publisku pasākumu rīkošanai (1. pielikums).

Lai mazinātu slodzi uz konkrētām vietām, LVM var lūgt mainīt plānoto pasākumu teritoriju.

7. KONTROLE UN MONITORINGS

Lai novērtētu realizētās meža apsaimniekošanas ietekmi visā LVM teritorijā sastopamajām dabas un vides vērtībām, LVM ik gadu veic vides monitoringu. Monitoringa rezultāti apkopoti LVM vides pārskatā.

Teritorijā notiek vides kvalitātes monitoringa ar mērķi novērtēt vides kvalitāti un rekreācijas resursus, iegūstot datus par antropogēno slodzi, teritorijas nozīmi vietējai sabiedrībai, nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem. Vides kvalitātes monitoringa "Ziemassvētku kauju vietu" teritorijā pirmoreiz veikts 2015. gadā, atkārtoti teritoriju apseko reizi trīs gados atbilstoši LVM vides un rekreācijas resursu kvalitātes vērtējuma metodikai. Teritorijas rekreācijas resursus ietekmējošo vides kvalitātes rādītāju (zemesdzes un augsnes degradācija, citzemju augu sugas, koku bojājumi, vides piesārņojums) uzskaiti veic teritorijas biežāk apmeklētajās vietās.

Savukārt, lai novērtētu realizētās meža apsaimniekošanas atbilstību "Ziemassvētku kauju vietas" teritorijas individuālajam plānam, tiks veikti šādi mērījumi un kontroles:

Indikators

Vides kvalitāte
Audzņu vecumstruktūra
Apsaimniekošanas mērķi
Ciršanas apjomi, ha – sadalījumā pa ciršu veidiem
70 gadu un vecākas audzes
Ceļu pārraudzība
Savākto atkritumu daudzums, m ³
Saimnieciskās darbības izpildes apjomu un kvalitāti
Bebraines
Briežveidīgo bojājumi

Datu ievākšanas biežums

1 x 3 gados
1 x 5 gados
1 x 5 gados
1 x 5 gados
1 x 5 gados
Katru gadu
Katru gadu
Regulāri
Regulāri
Katru gadu

8. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMI

Ieinteresētajām pusēm ir iespēja piedalīties “Ziemassvētku kauju vietu” teritorijas individuālā apsaimniekošanas plāna izstrādē un realizācijā, rakstiski sniedzot priekšlikumus LVM Zemgales reģionam. Visi priekšlikumi tiek izvērtēti no ekonomisko, sociālo un vides vērtību ietekmes, kā arī atbilstībai spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Sabiedrības interešu grupu iesaiste un komunikācija notiek saskaņā ar LVM meža apsaimniekošanas plāna sagatavošanas vadlīnijām:

- meža apsaimniekošanas plāna (turpmāk MAP) kopsavilkumu, t. sk. papildinājumus publicē LVM tīmekļvietnē www.lvm.lv, katru gadu līdz 30. martam;
- pastāvīgi apzina sabiedrības interešu grupas;
- sabiedrības interešu grupas (ieinteresētās puses) rakstiski informē par būtiskām izmaiņām LVM meža apsaimniekošanas apjomā un metodēs;
- no ieinteresētajām pusēm saņemtos priekšlikumus izvērtē, konsultējas un sagatavo atbildes.

MAP apspriešanas, priekšlikumu saņemšanas un izvērtēšanas termiņi tiek noteikti individuāli katram gadījumam, laicīgi par to informējot vietējo sabiedrību un interešu grupas.

9. PLĀNA AKTUALIZĀCIJAS KĀRTĪBA UN KOMUNIKĀCIJA AR INTEREŠU GRUPĀM

Tuvojoties plāna darbības beigām (2032. g.), LVM izvērtēs, vai aktualizēt esošo vai izstrādāt jaunu apsaimniekošanas plānu. Izmaiņas apstiprinātajā plānā var veikt, ja būtiski mainās normatīvo aktu nosacījumi vai iestājas nepārvarama vara (dabas katastrofas, ugunsgrēki, kara darbība u. tml.).

Komunikācija ar vietējo sabiedrību un citām ieinteresētajām pusēm tiek nodrošināta, sazinoties gan rakstiski, gan telefoniski.

Informācija saziņai:

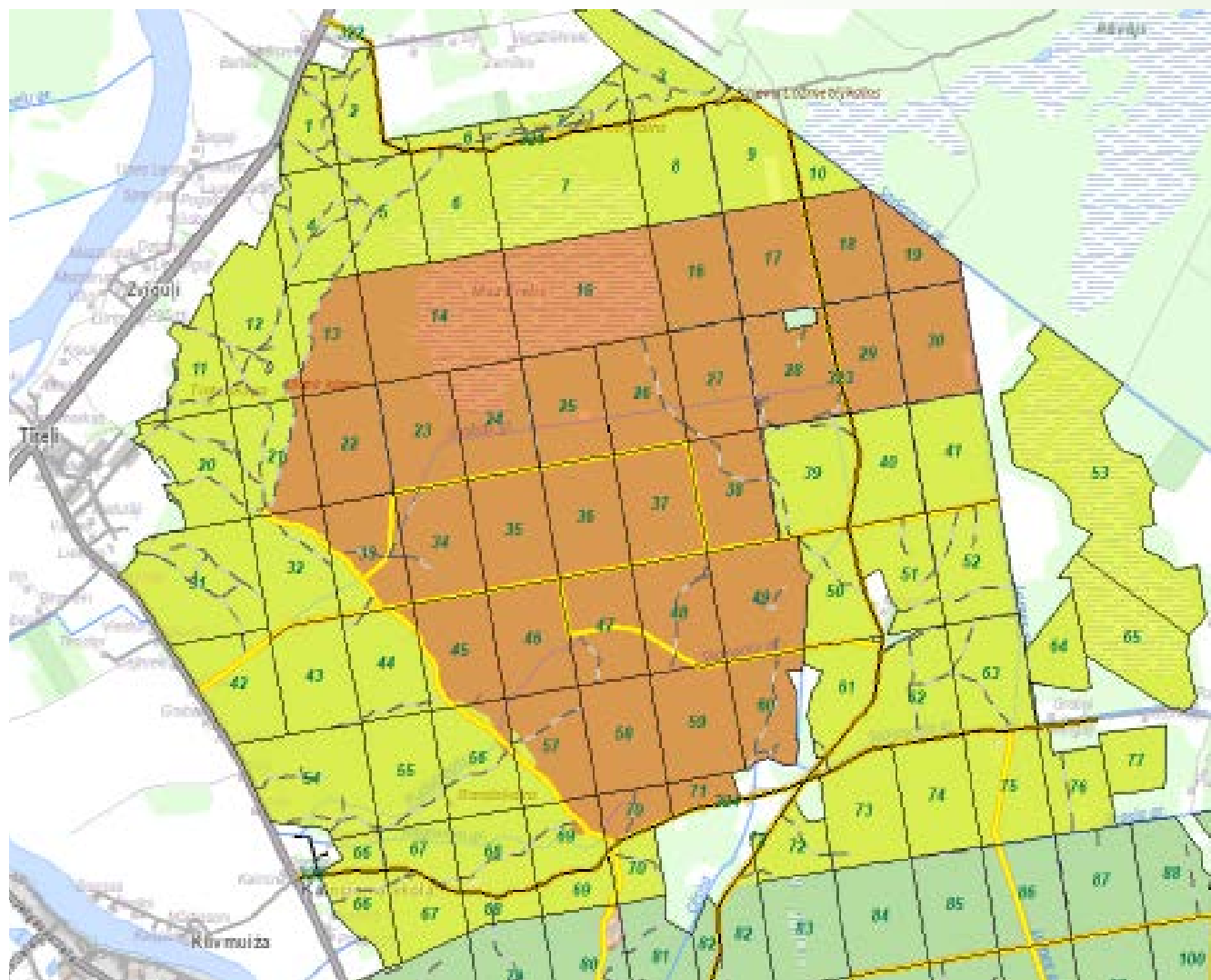
LVM Zemgales reģiona klientu centrs (<https://www.lvm.lv/kontakti/regioni/zemgales>)

E-pasts: lvmlvm.lv ar norādi “Zemgales reģiona MAP Ziemassvētku kauju vietas”

Tālrunis: +371 63007166

1. PIELIKUMS

Teritorijas sadalījums publisku pasākumu rīkošanai

- Kvartāls
- Dabiskās brauktuves
- LVM meža autoceļi
- Ieteicamā teritorija publiskiem pasākumiem
- Teritorija ar ierobežojumu publiskiem pasākumiem

